

Lijst De Rijke

MOTIE VREEMD AAN DE ORDE Aanpak laaggeletterdheid

We stellen vast dat:

- Laaggeletterdheid een maatschappelijk probleem is.
- De maatschappelijke kosten hoog zijn.¹
- Het kabinet extra geld uittrekt om kinderen beter te leren lezen, schrijven en rekenen en het budget voor de komende 2 schooljaren met ruim 200 miljoen euro verhoogt.²
- Gemeenten vanaf 2025 een zorgplicht hebben in plaats van een bevorderingstaak als het gaat om bibliotheekvoorzieningen en daarvoor structureel middelen vanuit het Rijk krijgen voor het versterken en repareren van het bibliotheeknetwerk.³

We hebben nagedacht over en houden rekening met:

- De constatering van de basisscholen waar wij contact mee hebben gehad, dat veel kinderen, voordat zij naar school gaan, onder andere te weinig woordenschat meekrijgen. Deze achterstand wordt gedurende de basisschool niet ingelopen.
- Kennismaking met boeken op jonge leeftijd in de eigen omgeving op lange termijn drempelverlagend kan werken richting de centrale bibliotheekvoorziening.
- De wensen en ideeën van de basisscholen die betrokken zijn geweest bij het opstellen van deze motie.⁴
- Het advies van de kinderraad om schoolbibliotheken een upgrade te geven en kinderen een actieve rol te geven bij het uitzoeken van nieuwe boeken.
- Het feit dat er op dit vlak ook andere initiatieven worden ontwikkeld, bijvoorbeeld het project Boekstart (leesbevordering van 0 tot 4 jaar via de kinderdagopvang, VVE en bibliotheek), maar dat hiermee de groep kinderen die nog niet naar school gaan en ook niet naar de opvang gaan onvoldoende wordt bereikt. Deze verschillende initiatieven kunnen elkaar aanvullen.
- Het gegeven dat het college in het bestuursakkoord pleit voor sterke en sociale wijken en bij veel opgaven uitgaat van een wijkgerichte aanpak.
- De SPUK middelen Bibliotheken vanuit het Rijk, door een aanvraag van 160.000 euro in te dienen (november-december 2023). Waardoor de kans bestaat dat de gemeentelijke bijdrage 40.000 euro wordt in plaats van 200.000 euro.

We vinden dat:

¹ Onderzoek Algemene Rekenkamer heeft aangetoond dat de maatschappelijke kosten van laaggeletterdheid 1.1 miljard euro bedragen (Nieuwsbericht NOS, 9 september 2019)

² Nieuwsbericht NOS "extra-geld-voor-lezen-lezen-schrijven-en-rekenen-op-scholen, <https://nos.nl/artikel/2469043-extra-geld-voor-lezen-lezen-schrijven-en-rekenen-op-scholen>

³ Brief staatsecretaris OVW, "een abonnement op de wereld. Versterken van het stelsel van openbare bibliotheken", 4 november 2022

⁴ Verslag CMO Stamm "leesvaardigheid onder jongeren vergroten en de rol van de gemeente Assen".

- Ieder kind met voldoende geletterde vaardigheden van school moet komen.
- We als gemeente een verantwoordelijkheid hebben om laaggeletterdheid niet alleen te verminderen, maar ook te voorkomen.
- Kinderen die nog niet naar school gaan en geen gebruik maken van de opvang, ook toegang moeten hebben tot voorzieningen op het gebied van leesbevordering.
- Een centrale bibliotheek een hoge drempel kan hebben voor deze groep en deze drempel nog hoger is wanneer de ouders laaggeletterd zijn. Schoolbibliotheken in de scholen toegankelijk en inspirerend zijn voor kinderen en hun ouders .
- De regie een gezamenlijke verantwoordelijkheid zou moeten zijn van gemeente, kindcentra en maatschappelijke partners.
- Een schoolbibliotheek een middel is en geen einddoel.

We vragen het college om:

- In samenwerking met de kindcentra/scholen, een pilot van twee jaar te starten en daarin minimaal drie schoolbibliotheken (0-12 jaar) een upgrade te geven en deze met uitleen mogelijkheden open te stellen voor alle kinderen uit de wijk. (Ook wanneer deze nog niet naar de basisschool gaan, geen gebruik maken van de opvang of naar een andere basisschool gaan).
- Daarbij minimaal te investeren in de voorziening, maar maximaal te investeren in het aanbod boeken, activiteiten, ondersteuning en de promotie daarvan.
- Hierin zoveel mogelijk samen te werken met maatschappelijke partners zoals: consultatiebureaus, Vaart Welzijn, DNK en Biblionet.
- Een evaluatie uit te voeren in 2025, zodat de landelijke middelen die vrijkomen voor bibliotheken in 2025 zo goed kunnen worden ingezet voor een mogelijk vervolg.
- Voor deze pilot een budget van € 200.000 euro⁵ beschikbaar te stellen uit de algemene reserve.

Dit hebben we besloten in de openbare vergadering van 19 oktober 2023,

⁵ Dit bedrag is gebaseerd om een gemeentelijk project met schoolbibliotheken op het middelbaar onderwijs en is bedoeld voor de coördinatie, de inrichting en aanschaf van boeken, ondersteuning, activiteiten en promotie.

Bijlage I

Onderbouwing cijfers laaggeletterdheid in Assen:

- Op basis van het PIAAC-onderzoek (helpt in kaart te brengen hoe volwassenen van 16 tot 65 jaar omgaan met alledaagse informatie, op het werk en daarbuiten) naar schatting bijna 4500 Assenaren (16-65 jaar) laaggeletterd zijn. Ruim 7500 16-65-jarigen in Assen zijn laaggeletterd/gecijferd.
- Uit het PISA-onderzoek (een internationaal vergelijkend onderzoek naar leesvaardigheid, wiskunde en natuurwetenschappen van 15-jarigen) uit 2018 blijkt dat 24 procent van de 15-jarigen in Nederland op niveau 1 scoren en daarmee risico lopen op laaggeletterdheid.
- De algemene rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de maatschappelijke kosten van geletterdheid. Uit dit onderzoek komt dat dit 1.1 miljard euro is.

Duiding van het dictum:

- We hebben als ambitie opgenomen om in minimaal drie kindcentra de schoolbibliotheek een upgrade te geven en deze open te stellen voor alle kinderen in de wijk. Met als doel om in verschillende wijken, type onderwijs en onderwijsstichtingen dit mogelijk te maken. Als er meer scholen aan willen sluiten en dit vanuit de vrijgemaakte middelen mogelijk is, dan kan dit. Het minimale aantal scholen is daarmee geen doel op zich.
- We stellen voor om zo weinig mogelijk te investeren in de fysieke omgeving, gebruik te maken van bestaande voorzieningen en deze waar nodig geschikt te maken. We willen vooral investeren in nieuwe boeken (leesboeken, informatieve boeken, luisterboeken, boeken voor kinderen die dyslectisch zijn, etc.) en activiteiten (leesbevordering en promotie boeken en activiteiten).
- Een bibliotheek is een plek waar mensen elkaar ontmoeten en meerdere functies samen kunnen komen. Dat zou ook kunnen in een schoolbibliotheek, daarom stellen we voor om met verschillende partijen samen op te trekken om deze motie uit te voeren. Verschillende domeinen kunnen elkaar versterken.
- Voordat de gemeenteraad nieuw beleid vaststelt over geletterdheid willen we een evaluatie houden onder de scholen in het primair onderwijs over de pilot die gedaan is. Wat zijn de effecten die tot dan toe zijn behaald, hoe zijn de ervaringen van kinderen/ouders en welke kansen zijn er voor het verdere basisonderwijs om deze pilot uit te breiden?
- Het budget is mede gebaseerd op het project in het voortgezet onderwijs. We hebben er bewust voor gekozen om geen verdeling vast te leggen, omdat we de vrijheid willen geven aan het college, het onderwijs en andere betrokkenen om met elkaar vorm en invulling te geven aan de besteding. Dit geld is bedoeld voor boeken, activiteiten, promotie en ondersteuning. De activiteiten en promotie zijn noodzakelijk om ook ouders te bereiken, die niet taalvaardig zijn. En (ouders van) kinderen die niet naar de betrokken school gaan.
- Het voorstel is om 200.000 euro uit de algemene reserve te dekken. Bij de SPUK-middelen bibliotheken 160.000 euro aan te vragen. Bij toekenning van deze middelen bedraagt de gemeentelijke bijdrage dan nog 40.000 euro.

Ondertekend:

Stadspartij PLOP

Christen Unie

Assen Centraal

PvdA

VVD

GroenLinks

D66

CDA

SP

50PLUS

Lijst De Rijke

	Stadsp. PLOP	Christen Unie	Assen Centraal	PvdA	VVD	Groen Links	D66	CDA	SP	50PLUS	Lijst De Rijke
Voor											
Tegen											

Deze motie is Aangenomen Verworpen Ingetrokken	 Raadsgriffier
--	------------------------------------